

Trobada del **Grup de Lectura Meteora** a Documenta

Pau Claris, 144, Barcelona

16 de maig de 2022

Si no et salven les dones..., de Pius Fransoy

L'autor

En començar la trobada, Pius Fransoy, fill de Santanyí, ens va explicar que de jove va treballar d'educador de carrer al barri del Carmel barceloní i que, per integrar-se dins els cercles de bandes juvenils, va viure en una barraca al nucli dit del Santo. Va continuar en l'educació de carrer ja a l'Ajuntament de Barcelona l'any 1979 i després el 1982 des de la Generalitat, fent el seguiment de persones en llibertat vigilada, primer menors i després adults. També va coordinar els treballs en benefici comunitari i va dedicar-se tres anys a presons. Sempre ha escrit poemes i compost cançons per a festivals i teatre. La novel·la ha aparegut a la seva vida literària a partir de la jubilació. El seu propòsit inicial: reflectir el que passa a les presons. Per això va escriure *Si no et salven les dones...*, amb tres intencions clares: 1) explicar la Mallorca real, no la turística; 2) mostrar agraïment a les dones de la seva vida que l'han ajudat o fins i tot salvat en casos extrems; i 3) explorar el submon fosc de la delinqüència i sobretot de la corrupció dins el poder perquè, ens assegura Fransoy, el mal costa d'entendre, però encara més el mal fet des de les institucions que haurien precisament d'evitar-lo.

Aspectes generals

La novel·la va agradar a la majoria del Grup i l'expressió «m'ha enganxat» es va pronunciar unes quantes vegades. Va valorar-se que toqués el tema de la delinqüència vinculada a les presons. Es va comentar que la novel·la exposa tres històries principals que tendeixen a convergir i es va destacar el nombre elevat de personatges (una cinquantena) i les diverses temàtiques que abasta l'obra —abusos sexuals a presons, immigració, maltractaments conjugals, corrupció a l'exèrcit, ablació, tràfic de drogues, català a les comissaries, xarxes de prostitució, tràfic d'armes, feixisme dins el funcionariat

de presons i dins el CNI... —; tot i així, però, es va fer esment que no t'hi perdies, en l'argument.

També es va avaluar positivament la descripció de Palma i de Mallorca en general des de la seva realitat, i la novel·la es va considerar molt actual per trames com per exemple les escoltes telefòniques.

Van resultar de grat els apunts i les rutes gastronòmiques que ofereix el text per un seguit d'indrets de Palma allunyats dels recorreguts turístics habituals.

Pius Fransoy ens va dir que la seva intenció va ser escriure una novel·la mediterrània, on es pogués menjar, beure, pescar... fins i tot des d'un punt de vista hedonista. I la va situar a Palma per una proximitat que li resulta més factible que, per exemple, a Barcelona. Allí, la delinqüència està més localitzada. A Mallorca es coneix tothom, va reblar.

Aspectes formals

Un dels elements que sens dubte va agradar, tot i que en algun cas podia significar una dificultat o un petit repte per a la lectura, va ser l'ús del parlar balear en els diàlegs dels personatges mallorquins, per atorgar veracitat a les converses i per distingir-les també de la narració, escrita en un català pràcticament estàndard. Aquesta dualitat es va considerar una riquesa lingüística a preservar, tot i que a algun lector del Principat pugui despistar alguna expressió genuïna del català mallorquí.

Argument i personatges

Es va considerar que hi ha en l'obra trets argumentals potser massa tocats darrerament en ficció, com el de les màfies russes i en general el de la corrupció, tot i que cal reconèixer que la realitat diària no els deixa passar de moda.

El fet que el personatge de Mamadou, que és el que obre la intriga, no acabi de tenir un final clar va suscitar una explicació de l'autor, que ens va confessar que Mamadou va ser l'excusa argumental per entrar en el món de les presons i en la seva delinqüència interna, com també en la problemàtica de la immigració. Fransoy va insistir en la hipocresia de la legalitat-il·legalitat com a cercle viciós i discriminatori.

Un comentari va expressar dubtes sobre la possibilitat real que una noia com Elena sigui capaç d'entrar en un club com el Luxury, i Fransoy va argumentar que l'excusa de la revisió del sistema telefònic juntament amb l'excés de confiança i prepotència dels dirigents del club ho podrien permetre sense excessives pegues.

El personatge d'Elena, la jove hàcker agosarada que ja s'ha convertit en un prototip clàssic de la novel·la negra, serveix d'unió entre dues generacions i dues maneres d'entendre la vida. Tampoc va causar cap sorpresa que el militar corrupte de la trama se'n sortís sense problemes: res més pròxim a la realitat viscuda per tots.

El protagonista, l'advocat Raimon Molina (segon cognom de Fransoy), es va considerar un personatge ben definit, *bon vivant*, que cau simpàtic i que arrossega una immaduresa evident que l'allunya de qualsevol compromís seriós en les seves relacions.

Argumentalment, també es va comentar que a Raimon Molina potser totes li ponen en excés: té un punt de sort en les investigacions que tal vegada no seria coincident amb la vida real.

Pius Fransoy va incidir en el personatge de Catalina Terrassa, la dona que pateix maltractament psicològic, que és un assetjament poc visible, no físic, però que pot anorrear una persona i anar-la fonent fins a l'anul·lació.

Entre les dones principals protagonistes també es va destacar Xisca Llompart, que aporta el punt de prudència, serenor i rigor que Raimon Molina no té.

Final

Davant el cas que algunes trames es tanquen i d'altres no, Fransoy va argumentar que els finals oberts d'algunes intrigues responen a la seva intenció de convertir les aventures de l'advocat Raimon Molina en una trilogia. Com a novel·lista, Fransoy té la clara intenció de continuar amb les trames i els personatges creats en aquesta primera entrega.

Es va insistir en la no concreció del cas Mamadou i en la fugida en parador desconegut de Borja Miralles, i Fransoy va recalcar que la novel·la no ho tanca tot perquè la realitat també és així i perquè l'advocat Molina intentarà seguir el fil argumental d'allò no resolt. També va revelar que els noms d'alguns personatges de l'obra són ben reals, ja

que són familiars de l'escriptor. En el cas d'algunes dones, els noms corresponen a persones reals importants en la vida de Fransoy.

També es va comentar que el final havia demanat en algunes persones una relectura perquè la conclusió de les trames principals es concentra en poques pàgines, tot i que en temps real passin quinze dies.

Fransoy va explicar que el final originàriament encara era més breu i que la seva primera lectora, la seva dona, li va aconsellar que l'allargués i l'arrodonís més, tal com posteriorment va fer. Pius Fransoy va afegir que el personatge de Mercè Guil es correspon a una jutgessa que treballa realment a Barcelona. Pel que fa a la gravetat dels problemes de corrupció que cita la novel·la, es va acordar que, denunciats per la premsa de Mallorca, com fa el personatge Tolo Busquets, és com si no existissin. Pel que fa a la corrupció, tot el que no passi o interessi a Madrid és silenciats sistemàticament pels grans mitjans espanyols.

L'agraïment més sincer del Grup de Lectura Meteora a Documenta a l'autor Pius Fransoy i a la seva esposa, Mariona Cusí, per la seva presència i per la seva amabilitat i gentilesa.

•

Pròxima trobada del Grup: **DILLUNS, 13 de juny** de 2022, 19h. Llibreria Documenta.

Obra: *La Negreta i altres veus emmudides*, de Jordi Fernando Aloy

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: **93 317 25 27**).
Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora: www.editorialmeteora.cat